UUTISET

Ennen poro ruokki miehen, nyt mies ruokkii poron.

PÄÄLLIKKÖ MAURI NIEMINEN, RIISTA- JA KALATALOUDEN TUTKIMUSLAITOKSEN KAAMASEN TOIMIPAIKKA

Jäkälän ehtyminen huolettaa tutkijaa

Porotutkija Mauri Niemisen mukaan talvilaitumet eivät enää kestä nykyistä poromäärää. Rehuruokinta pitää yllä ylisuuria tokkia ja heikentää poronlihan luonnollista imagoa, hän sanoo.

INARI (MT)
Suomessa on noin 200 000 poroa.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen Kaamasen toimipaikan päällikkö **Mauri Nieminen** on huolissaan laitumien kunnosta.

”Laitumien kantokyky on tutkimusten mukaan noin 170 000 poroa. Se on tavoite”, Nieminen toteaa.

Poro syö talvisin pääasiassa jäkälää.

Niemisen mukaan Venäjän puolella jäkälää on keskimäärin 15 000 kilogrammaa hehtaarilla, kun tarkastellaan sen kuivapainoa.

”Suomen puolella jäkälää on alle 150 kilogrammaa hehtaarilla.”

Satakertainen ero johtuu tutkijan mukaan ylilaidunnuksesta.

Ei kannata ruokintaa

Poroille syötetään Suomessa talvisin 45 miljoonaa kilogrammaa rehua. Kyseessä on rehun kuivapaino.

Niemisen mielestä ruokinta ei ole oikea keino elvyttää luonnonlaitumia.

”Ruokinnan avulla poromäärä pidetään maksimissa.”

Poronhoitolakikin sanoo, että talvikautena paliskunnan alueella laidunnettavien porojen määrä ei saa ylittää paliskunnan talvilaitumien kestävää tuottokykyä.

”Poronlihan imagokin kärsii rehuruokinnasta. Ei sitä voi enää kutsua luonnonmukaiseksi”, Nieminen tuumii.

”Ennen poro ruokki miehen, nyt mies ruokkii poron.”

Silmiinpistävä ero

Kun Nieminen parikymmentä vuotta sitten aloitti työt Kaamasessa, kankaat olivat valkoisenaan jäkälää. Nyt niistä ei ole tietoakaan.

Inarin Kettukoskella, kolmisenkymmentä kilometriä Kaamasesta etelään laiduntamattoman ja laidunnetun jäkälikön eron näkee selvästi.

Aidattu alue on ollut noin 30 vuotta porojen ulottumattomissa. Palleroporonjäkälä kasvaa kellertävänä mattona.

Niemisen naamalle leviää tyytyväinen hymy ja silmät kirkastuvat.

”Peittävyys on lähes sata prosenttia”, hän toteaa.

Jäkälä on kasvanut noin viisisenttiseksi.

Kettukosken aitauksessa jäkälää on noin 8 000 kilogrammaa hehtaarilla, sen ulkopuolella alle sata kilogrammaa.

Avohakkuut pahasta

Porojen laidunmaita rasittaa myös metsätalous, mutta Niemisen mukaan poro kuluttaa jäkälämaita kymmenen kertaa metsätaloutta enemmän.

”Avohakkuu ja auraus pilaavat jäkäläkankaat, mutta muut metsänhoitotoimet eivät niinkään.”

Jäkälä tarvitsee kasvaakseen valoa. Siksi harvennukset jopa edistävät jäkälän kasvua.

”Metsätalous ottaa yhä paremmin porotalouden huomioon”, Nieminen sanoo.

Ylä-Lapissa suositaan siemenpuuhakkuita ja kevyttä maanmuokkausta.

Ovatko nälkiintyneitä?

Niemisen mukaan poronhoitajat ovat kääntäneet katseen petoihin, vaikka perusasiat eivät ole kunnossa.

”Peto- ja liikennevahingot vähenisivät, jos laitumilla riittäisi ruokaa.”

Kaamasessa tutkitaan parhaillaan, missä kunnossa porot ovat olleet ennen kuin joutuivat pedon saaliiksi.

Nälkiintyneellä porolla luuytimessä kulkee vain veristä nestettä, rasvapitoisuus on alhainen.

Kolmivuotisen tutkimusprojektin tuloksia joudutaan vielä odottamaan.

Tuleville sukupolville

Saamelaisalueista 80 prosenttia on suojeltu.

Nieminen arvostelee sitä, että poromiehet vastustavat lähestulkoon kaikkea muuta toimintaa, mutta itse eivät pidä laitumista huolta.

”Mitä jää tuleville sukupolville”, hän kysyy.

SUVI NIEMI

PORONTUTKIMUS

Kaamanen ainokainen

Maailman ainoa porontutkimusasema sijaitsee Inarin Kaamasessa Ylä-Lapissa. **Riista- ja kalatalouden** tutkimuslaitoksen alainen asema avattiin vuonna 1994. **Asema oli** lakkautusuhan alla, kun Luonnonvarakeskukseen liittyvä Rktl joutui Metlan ja MTT:n tavoin säästökuurille.

Kaamasessa työskentelee viisi vakituista työntekijää. **Porontutkimuksen kolme** tärkeintä aluetta ovat porolaitumet, porokanta ja poronhoito. **Myös porotuotteita**, kuten poronlihaa, -verta, -maitoa, -nahkaa ja -sarvia tutkitaan. Lähde: Rktl

Tältä näyttää inarilainen jäkäläkangas ilman porojen vaikutusta.

Kevättalvella, kun hanki kovettuu, porot syövät esimerkiksi puissa kasvavaa luppoa.

Kaamasessa tutkitaan vasojen kuolinsyitä. Panta auttaa paikantamaan kuolleen vasan.

Kaamasessa tehdään porojen ruumiinavauksia. Parhaillaan käynnissä on tutkimus, jossa selvitetään porojen luuytimistä, ovatko ne kuolleet nälkiintyneinä.

PEKKA FALI

Mauri Nieminen on huolissaan porojen ylilaiduntamisesta.

Palleroporonjäkälä on porolle tärkein ravintojäkälä. Kettukosken aitauksessa sitä on paksuna mattona.

PÄIVÄN KYSYMYS

Miten sateet ovat vaikuttaneet heinäntekoon?

Sateinen kesäkuu on osin myöhästyttänyt heinän ja säilörehun korjuuta. Raskas korjuukalusto jättää jälkiä peltoon, eikä heinä kuivu märässä maassa kunnolla.

Onko ollut sopivia säitä korjata heinää, sihteeri Markku Lappi Etelä-Suomen Laatuheinärenkaasta?

Toinen säilörehun korjuukausi ei ole vielä lähtenyt kunnolla liikkeelle. Maat ovat ihan märkiä, joten pelloille ei ole ollut asiaa. Kuivaa heinääkään ei ole voitu vielä tehdä kovinkaan paljon sateiden takia.

Nyt on luvattu poutaa paremmin, joten korjuu pääsee alkamaan pian. Viime torstaina monella pellolla olikin jo kaadettu heinää.

Myöhästynyt ensisadon korjuu viivästyttää myös toisen sadon korjuuta syksyllä. Silloin voi taas olla liian märkää.

Kuinka runsas heinäsato on kaiken kaikkiaan odotettavissa?

Sato jää luultavasti jonkin verran viime vuotta pienemmäksi sateiden ja viileän ilman vuoksi. Heinä on kuitenkin kasvanut viljoja paremmin eikä esimerkiksi kasvustojen keltaisuutta ole vielä havaittavissa.

Millainen on heinänkorjaajan ihannekeli?

Pouta ja helteet nopeuttaisivat kuivumista. Niinpä niitä saisi olla ainakin viikon verran. Myös sateita tarvittaisiin korjuun jälkeen, jotta uusi kasvusto alkaisi kehittyä.

TIINA HEIKKINEN

Talouskasvu vahvistuu

Maailmantalouden kasvu vahvistuu tämän vuoden lopulla ja kiihtyy ensi vuoden puolella, arvioi Kansainvälisen valuuttarahasto IMF:n pääjohtaja **Christine Lagarde**.

Kasvu voi kuitenkin jäädä toivottua vaisummaksi, koska investoinneista on pulaa. Keskuspankkien elvytystoimet ovat jo äärirajoillaan.

Myönteisiä merkkejä Lagarde näki Kiinan taloudessa. Siellä ei Lagarden mukaan ole näköpiirissä pelättyä jyrkkää hidastumista.

MT-STT

Poroa ruokitaan osittain eläinsuojelun takia

Paliskuntain yhdistyksen toiminnanjohtaja **Anne Ollila** on tutkijoiden tavoin huolestunut jäkälän vähentymisestä.

”Ei käy kiistäminen, että pitkällä aikajänteellä jäkälälaitumet ovat heikentyneet.”

Hänen mukaansa jäkälä on kuitenkin vähentynyt myös poronhoitoalueen eteläpuolella.

Merkittävin syy jäkäläkatoon on Ollilan mukaan metsätalous, jonka vuoksi vanhoja metsiä ei ole enää entiseen malliin.

Alueellisiakin eroja on.

”Kotiseudullani Rovaniemellä maat on muokattu ja metsät hakattu”, hän kertoo.

Sen sijaan Ylä-Lapissa valtaosa porolaitumista on suojelualueilla.

Ollilan mukaan talviruokinta on tarpeellista, koska porot halutaan pitää hyväkuntoisina, jotta ne pärjäävät talvilaitumilla ja tuottavat vasan.

Ruokinta on perusteltua myös eläinsuojelullisista syistä.

”Ennen katsottiin, että poro joko pärjää tai kuolee. Enää ei haluta, että poro kuolee nälkään.”

Ollila on turhautunut väitteestä, jonka mukaan porotalouden imago kärsisi ruokinnasta.

”Riistaakin, esimerkiksi hirviä, ruokitaan. Miksei poroakin?” hän kysyy.

Teuraaksi menevät vasat, joita ihmiset pääasiassa syövät, eivät saa lainkaan rehua, vaan elävät koko elämänsä luonnonlaitumella.

SUVI NIEMI

Traktorikauppa jumissa keväästä

Maataloustraktoreita on myyty tänä vuonna ennätyksellisen vähän eikä kesäkuu tuonut parannusta. Kesäkuussa ensirekisteröitiin 123 maataloustraktoria, mikä on melkein kolmannes vähemmän kuin viime vuoden kesäkuussa.

Konekauppa virkistyi hieman viime vuoden lopulla, mutta nousu tyssäsi vuoden vaihteessa. Tammikuun rekisteröinnit olivat syksyn myynnin ansiosta vielä ylhäällä. Sen jälkeen luvut ovat olleet mollivoittoisia.

Myynti on jäänyt liki neljänneksen jälkeen viime vuoden vastaavasta ajasta. Jos vuoden toinen puolisko ei tuo parannusta, tämän vuoden kokonaismyynti saattaa jäädä alle 2 000 rekisteröintiin.

Viime vuonna ensirekisteröitiin 2 557 maataloustraktoria.

Traktorikauppiaat arvioivat Okra-messuilla Oripäässä viime viikolla, ettei pikaista parannusta ole näkyvissä.

Kuukausimyynti jää niin vaatimattomaksi, että traktorimerkkien markkinaosuuksia ja osuuksien muutoksia on aika turha arvioida yhden kuukauden luvuilla.

Kesäkuun 123 rekisteröintiä tarkoittaa, että jokainen traktori merkitsee melkein yhtä prosenttiyksikköä markkinaosuudessa.

Toisella vuosineljänneksellä huhti–kesäkuussa rekisteröitiin 547 maataloustraktoria. Valtra pysyi suvereenisti ykkösenä 39,5 prosentin markkinaosuudella, vaikka osuus kutistuikin 10 prosenttiyksikköä ensimmäisestä neljänneksestä.

Kevään toiseksi myydyin oli New Holland, joka nousi samalla koko alkuvuoden listalla myös kakkoseksi. New Hollandin osuus oli liki 18 prosenttia. John Deere teki keväällä Massey-Fergusonia paremmin kauppansa, mutta alkuvuoden listalla Massikka on edelleen edellä kolmantena.

Traktoriksi rekisteröityjen mönkijöiden kauppa on käynyt alkuvuonna hengästyttävän vilkkaasti. Kesäkuussa tahti hiipui hieman ja kuukausimyynti jäi alimmilleen puoleen vuoteen. Silti mönkijäkauppoja tehtiin 44 enemmän kuin viime vuoden kesäkuussa.

VEIKKO NIITTYMAA

Traktorien ensirekisteröinnit

MT	Tammi–Kesäkuu 2014				Kesäkuu 2014		
	Markkinaosuus %	Muutos 1), %-yks.	Kpl	Muutos 1), kpl	Markkinaosuus, %	Kpl	Muutos 1), kpl
Valtra	45,3	0,0	590	–110	34,1	42	-59
New Holland	13,7	1,0	178	–18	13,8	17	-5
Massey-Ferguson	12,2	0,6	159	–20	11,4	14	7
John Deere	12,9	0,1	168	–30	23,6	29	7
Fendt	5,5	1,1	72	3	2,4	3	–3
CaseIH	4,6	–1,1	60	–29	6,5	8	0
Zetor	1,6	0,9	21	10	1,6	2	1
Deutz-Fahr	0,7	–1,3	9	–22	1,6	2	–3
McCormick	0,2	0,2	2	2	1,6	2	2
Muut	3,4	–1,4	44	–30	3,3	4	–1
Yhteensä			**1 303**	**–244**		**123**	**–54**
Alle 35 kW/1 800 kg 2)			2 506	591		373	44
Yhteensä, kaikki			**3 809**	**347**		**496**	**–10**

1) Verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. 2) Mönkijät ym.

» Traktoriksi rekisteröityjen mönkijöiden kauppa on käynyt alkuvuonna hengästyttävän vilkkaasti. Kesäkuussa tahti hiipui hieman.

POLITIIKASTA LYHYESTI

Olli Rehn

Rehn viljelijöille mieluinen maatalousmeppi

Olli Rehn (kesk.) ja **Paavo Väyrynen** (kesk.) olivat viljelijöiden suosikit EU-parlamentin maatalousvaliokuntaan, kun Gallup Elintarviketieto kysyi asiaa EU-vaalien jälkeen kesäkuussa. Rehn valiokuntaan myös pyrki ja pääsi varapaikalle.

Kokoomusta äänestäneiden viljelijöiden suosikki oli **Alexander Stubb**. Hänen vaihtumisensa **Petri Sarvamaahan** ei ollut tiedossa kyselyn aikaan. Sarvamaa ei päässyt maatalousvaliokuntaan, vaikka yrittikin uusia viime kauden varapaikkansa.

Kyselyn teetti Maaseudun Tulevaisuus.

KUROTA KORKEAMMALLE!

Cat-kurottajien myynti, huolto, sekä varaosat maatalousasiakkaille siirtyvät Hankkijan konemyynnin yhteyteen.

Ensiesittely Okra-näyttelyssä 2.-5.7.2014.

Tervetuloa tutustumaan!

WITRAKTOR CAT

Lisätietoja: www.agrimarket.fi

AGRI MARKET